

2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI TÜRKÇE DERSİ 5. SINIF 1. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI

T.5.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

- a) Öğrencilerin tahmin ettikleri kelime ve kelime gruplarını öğrenmek için görseller, sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü vb. araçları kullanmaları sağlanır.
- b) Öğrencinin öğrendiği kelime ve kelime gruplarından sözlük oluşturması teşvik edilir.

1. Başımızı kaldırdığımızda bir yamaca, oranın süsü gibidir ağaçlar. Kimi zaman ferahlık verir kimi zaman da bereket. Gözümüz alıştıysa eğer ağaçlara, her zaman oradaymış gibi hissederiz. Onun bereketi üzerimizden hiç eksilmeyecek zannederiz oysa farkına varmadığımız ne büyük işler yapar ağaçlar: Doğayı korur, bize sağlık katar, dünyaya can verir.

Bu metinde geçen bazı sözcüklerin anlamı aşağıda verilmiştir. Anlamı verilen sözcükleri metinden bularak anlamlarının karşısına yazınız.

- a) Alışıldan veya beklenilenden fazla olma durumu, bolluk: **bereket**
- b) Sanmak: **zannetmek**
- c) Bireyin fiziksel, sosyal ve ruhsal yönden tam bir iyilik durumunda olması: **ferahlık**

T.5.3.10. Kökleri ve ekleri ayırt eder.

2. Aşağıdaki sözcükleri kök ve eklerine ayırınız.

- a) bilgin: **bil-gin**
- b) kelebekler: **kelebek-ler**
- c) tamirci: **tamir-ci**

T.5.3.7. Kelimelerin eş anlamlılarını bulur.

3. Önüme istediğim gibi büyük bir fırsat geçse neler yapardım." diyenleri çoğu kez işitmişsinizdir.

Bu metinde geçen aşağıdaki kelimelerin eş anlamlarını belirtilen yerlere yazınız. Yazdığınız kelimelerle birer cümle oluşturunuz.

Kelime	Eş Anlamı	Benim Cümlem
Ön	arka	Kedim koltuğun arkasına saklanmış.
Büyük	küçük	Büyük bir masanın etrafına toplandılar.
İşitmek	duymak	Dışarıdan gelen gürültüyü sen de duydun mu?

T.5.3.6. Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.

4. Bisikletime atlayıp eve doğru gidiyordum. Ne düşündüğümü hatırlamıyorum, dalıp gitmişim. Birden bisikletim çamurda kaydı ve düştüm. Yanıma gelen bir teyze beni dikkatsizliğim yüzünden uyardı. Teyzenin söyledikleri kulağıma küpe oldu, bir daha böyle dikkatsiz davranmamam gerektiğini anladım.

Bu metinde geçen aşağıdaki deyimlerin metne kattığı anlamları karşılıklarına yazınız.

- Dalıp gitmek: **Bir düşünce veya hayal ile bulunduğu ortamdan uzaklaşmak**
- Kulağına küpe olmak: **Başta gelen bir durumdan alınan dersi unutmamak**

T.5.3.12. Metin türlerini ayırt eder.

Hikâye, fabl, masal, haber metni türleri tanıtılır. Metin türleri ile ilgili ayrıntılı bilgi verilmez.

5. Çanakkale Boğazı'nda Lapseki ve Gelibolu ilçeleri arasında inşa edilen 1915 Çanakkale Köprüsü'nün kulelerine top mermisi figürlerinin yerleştirilmesi çalışması tamamlandı. Köprüdeki kulelerin zirvelerine Seyit Onbaşı'nın Çanakkale Savaşı'nda namluya sürdüğü top mermilerini simgeleyen yapıların yerleştirilmesi için kaideler kuruldu.

Bu metnin türünü yazınız. Haber yazısı

T.5.3.14. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

6. Kara gözlüm bu ayrılık yetişir
İki gözüm pınar oldu gel gayrı
Elim değse akan sular tutuşur
İçim dışım yanar oldu gel gayrı

Bu şiirin ana duygusunu yazınız.

Özlem

T.5.3.16. Metindeki hikâye unsurlarını belirler. Olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu, anlatıcı vb. gibi hikâye unsurları üzerinde durulur.

7. Suna, içi kıpır kıpır olarak ulandı ve ellerini, yüzünü yıkadı. Bugün karne günüydü ve çok heyecanlıydı. Arkadaşlarını aylarca göremeyeceği için üzgündü ama tatilin tadını sokakta oynayarak yine doya doya çıkarmak istiyordu. Ama tatilde bol bol kitap okursa seneye daha başarılı olacağını biliyordu. Mutfakta kahvaltı masasında oturan ninesinin yanına gitti. Ninesi ona acele etmesini yoksa okula geç kalacağını söyledi. Hızlıca kahvaltısını yapan Suna, evden çıktı; beş dakika yürümüştü ki çantasını evde unuttuğunu fark etti. Koşa koşa eve dönüp çantasını aldı. Tekrar okula gitmek üzere yola koyuldu.

Bu metnin hikâye unsurlarını yazınız.

Olay Örgüsü : **Suna'nın karne günü heyecanla uyanması ve okula giderken çantasını evde unuttuğunu fark edip geri dönmesi**

Şahıs ve Varlık Kadrosu : **Suna ve ninesi**

Mekân : **Suna'nın evi**

Anlatıcı : **Birinci kişi anlatıcı**

Zaman : **Okulun son günü**

T.5.3.30. Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.

8. Gökyüzü masmaviydi, günlük güneşlikti. Ayşe kızdan başka herkesin yüzü gülüyordu. Ak güvercin sordu Ayşe kızı "Ayşe, kederin nedendir?" Ayşe kız cevap verdi "Bulutçuğum çiçeklerimi, beni, hepimizi kurtardı ama kendi yok oldu. Feda etti canını hepimiz için. Ben kederlenmeyeyim de kimler kederlensin?" Ayşe kız içini çaktı, ela gözlerinden yaşlar döküldü havuzun sularına.

Bu metindeki gerçek ve kurgusal unsurları belirleyip yazınız.

Gerçek Unsurlar

Kurgusal Unsurlar

Gökyüzünün mavi olması
Ayşe'nin ağlaması

Ak güvercinin Ayşe'ye soru sorması
Bulutun kendi canını feda etmesi
Ak güvercinin kederlenmesi

T.5.4.5. Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır. Yay ayraç, üç nokta, eğik çizgi, soru işareti, nokta, virgül, iki nokta, ünlem, tırnak işareti, kısa çizgi, konuşma çizgisi, kesme işareti, noktalı virgül ve köşeli ayraç işaretlerinin yaygın kullanılan işlevleri üzerinde durulur.

9. Aşağıdaki parçada yay ayraçla () gösterilen yerlere uygun noktalama işaretlerini getiriniz.

Mimar Sinan(,)Yavuz Sultan Selim Han zamanında İstanbul(‘) a gelmiştir(.) Selimiye Camisi (,) Sinan Paşa Cami ve Sultan Süleyman Medresesi eserlerinden bazılarıdır(.)

10. T.5.3.32. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.

Benzetme (teşbih) ve kişileştirme (teşhis) söz sanatları verilir.

Yurdum gibi yaralıyım
Ne eksik, ne fazla
Derin bir uçurumum
Bütün haritalarda

Bu dizelerdeki altı çizili bölümde yer alan söz sanatını yazınız.

Benzetme